

Sygn. akt VIII Gz 67/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

Sędziowie: SO Wiesław Łukaszewski

SR del. Artur Fornal (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w I.**

przeciwko **M. R. i M. M.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 17 lutego 2016 r., sygn. akt VIII GNc 187/16

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Wiesław Łukaszewski Marek Tauer Artur Fornal

Sygn. akt VIII Gz 67/16

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 17 lutego 2016 r. Przewodniczący w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. zwrócił pozew wobec nieusunięcia przez powoda braku formalnego pozwu polegającego na wykazaniu, że osoba, która złożyła pozew jest uprawniona do reprezentacji powodowej spółki.

W uzasadnieniu zarządzenia wyjaśniono, że strona powodowa została wezwana m.in. do usunięcia powyższego braku – w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu pozwu. Złożony w odpowiedzi odpis z rejestru przedsiębiorców powoda (odpowiadający treścią również załączonemu pierwotnie do pozwu) potwierdzał, że współnikiem reprezentującym powodową spółkę (Dział 2) jest osoba prawna - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nie zaś inni współnicy wymienieni w Dziale 1 rubryce 7 rejestru, tj. ani B. G., ani też P. G.). Na podstawie nadesłanej informacji nie sposób było natomiast ustalić, kto personalnie jest uprawniony do reprezentacji ww. spółki z o.o. będącej komplementariuszem, a tym samym czy składający pozew był uprawniony do reprezentowania powodowej spółki komandytowej.

W zażaleniu na powyższe zarządzenie powód domagał się rozpoznania sprawy, załączając aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego dla komplementariusza powodowej spółki - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie jako osoba uprawniona do samodzielnej reprezentacji podmiotu ujawniony został prezes zarządu ww. spółki - (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Według aktualnie obowiązującej regulacji art. 68 k.p.c. – która ulegnie zmianie dopiero z dniem 8 września 2016 r. i znajdować będzie zastosowanie także do postępowań wszczętych przed tą datą (art. 2 pkt 5 w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. z 2015, poz. 1311 ze zm.]) – osoby uprawnione do działania w imieniu osoby prawnej (wchodzące w skład jej organów) **mają obowiązek wykazać swoje umocowanie** dokumentem przy pierwszej czynności procesowej. Obowiązek wykazania takiego umocowania jest realizowany albo osobiście przez osobę piastującą funkcję organu osoby prawnej, albo przez pełnomocnika procesowego (jeśli został ustanowiony).

Nie może również budzić wątpliwości, że realizacja powyższego obowiązku podlegać musi kontroli w ramach badania warunków formalnych pozwu (art. 130 § 1 k.p.c.). Aby bowiem pismu procesowemu (jakim jest pozew) mógł zostać nadany prawidłowy bieg, musi ono zawierać także – stosownie do art. 126 § 1 pkt 4 w zw. z art. 187 § 1 k.p.c. – podpis strony, jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Słusznie zatem za brak formalny pozwu uznawany jest nie tylko brak takiego podpisu, ale również brak dokumentu pozwalającego ustalić w sposób nie budzący wątpliwości, że dana osoba jest uprawniona do działania w imieniu strony będącej osobą prawną (zob. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., III CZP 20/08, OSNC 2009, Nr 5, poz. 68 oraz postanowienie tego Sądu z dnia 20 listopada 2014 r., V CZ 79/14, LEX nr 1551483)

Przewodniczący prawidłowo wezwał zatem powoda do usunięcia braku formalnego pozwu przez przedłożenie dokumentów wykazujących, że osoba, która złożyła pozew była uprawniona do reprezentacji powodowej spółki komandytowej (zob. k. 24 akt sprawy). Nie można uznać w żadnym razie, aby zachodził brak precyzji tego wezwania. Z jego treści wynika bez wątpliwości przedmiot wezwania i termin usunięcia braku. Celem tego wezwania była weryfikacja prawidłowości reprezentacji powodowej spółki.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie powód błędnie powołał się na dane wspólnika będącego komandytariuszem – P. G., wskazując, że w Dziale 2 rubryka 1 rejestru powodowej spółki komandytowej określone jest, że wspólnicy reprezentują spółkę (zob. k. 27-35 akt sprawy) Tymczasem z art. 117 k.s.h. wynika wprost, iż spółkę komandytową **reprezentują komplementariusze**, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono prawa reprezentowania spółki. W przypadku powodowej spółki jedynym komplementariuszem pozostaje inna osoba prawna - (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (k. 32 akt sprawy).

W konsekwencji dla wykazania uprawnienia osoby podpisującej pozew do reprezentowania powoda, wymagane było wykazanie, że ta osoba - P. G. był uprawniony do samoistnej reprezentacji spółki będącej komplementariuszem powoda. Skoro termin tygodniowy przewidziany na usunięcie powyższego braku upłynął bezskutecznie to Przewodniczący zarządził zwrot pozwu na podstawie art. 130 § 2 k.p.c.

Trzeba przy tym podkreślić, że tygodniowy termin na uzupełnienie braków formalnych wniosku jest terminem ustawowym (art. 130 § 1 k.p.c.), który stosownie do treści art. 166 k.p.c. a contrario nie może zostać przedłużony. Zgodnie zaś z art. 167 k.p.c. czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna. Nie ulega przy tym wątpliwości, że termin wyznaczony do usunięcia braku formalnego pisma jest niezachowany, jeżeli strona w określonym terminie w ogóle nie podjęła czynności uzupełniającej lub wprowadziła ją podjęła, ale mimo to brak nie został uzupełniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CZ 34/08, LEX nr 424407).

W aktualnym stanie prawnym nie znajdowało natomiast żadnego uzasadnienia, aby to Sąd – z urzędu – dokonywał weryfikacji treści rejestru przedsiębiorców, gdyż dopiero w postępowaniach wszczętych od dnia 8 września 2016 r.

stwierdzenie takiego umocowania przez sąd będzie możliwe na podstawie właściwego rejestru do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną (art. 68 § 2 k.p.c. - w brzmieniu określonym ww. ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. z 2015, poz. 1311 ze zm.]).

Słusznie zwraca się uwagę w orzecznictwie, że **nie jest rolą sądu zastępowanie strony w dokonywaniu czynności procesowych** leżących w jej interesie i stanowiących jej ustawowy obowiązek. Czynności podejmowane w celu usuwania w postępowaniu cywilnym braków formalnych pism procesowych są sformalizowanymi czynnościami procesowymi stron, nie mogą być zatem nimi obciążane organy procesowe (zob. uzasadnienie uchwały 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 grudnia 2013 r., I OPS 13/13, ONSAiWSA 2014, nr 3, poz. 39). Niedopuszczalne i bezzasadne jest zatem przerzucanie na sąd wykonywania czynności obciążających stronę, choćby miały charakter techniczny, gdyż mogłoby to prowadzić nie tylko do anarchizacji procesu cywilnego, ale także do naruszenia zasady równości stron (tak Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniu z dnia 23 sierpnia 2000 r., II CKN 1014/00, LEX nr 1635430, w uchwale Izby Cywilnej z dnia 27 lutego 2008 r., III CZP 135/07 OSNC 2009, nr 2, poz. 25, w postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. II CZ 99/12, LEX nr 1293759).

W kontekście niniejszej sprawy – w której brak formalny pozwu uzupełniony został przez powoda dopiero wraz z przedmiotowym zażaleniem (zob. k. 39-50 akt sprawy) – wskazać trzeba, że w takim przypadku pozew uzupełniony po upływie określonego terminu uważa się za wniesiony w dacie uzupełnienia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 1967 r., I CZ 149/66, OSNCP 1967, nr 9, poz. 158). Pomimo bowiem prawomocnego zarządzenia zwrotu pozwu (które nie zostało jeszcze wykonane) sprawę należy prowadzić dalej gdy strona o to wnosi, a braki będące przyczyną zarządzenia o zwrocie zostały uzupełnione (§ 62 ust. 1 pkt 6 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej, Dz.U. MS Nr 5, poz. 22 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 i art. 398 k.p.c.

Wiesław Łukaszewski Marek Tauer Artur Fornal